

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Ангел Янков Янков

относно дисертационния труд на Антон Иванов Генов,

на тема „Скални светилища от Рило-Родопския масив.

Семантични и функционални аспекти“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в професионално направление

3.1. „Социология, антропология и науки за културата“

(съгл. Заповед № 3300/ 07.12.2017 г.

на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград)

Изследваната проблематика и информационната база, върху която се основава предложения труд на Антон Генов „Скални светилища от Рило-Родопския масив. Семантични и функционални аспекти“, го представят като дисертабилен. Още повече, че той засяга тема, в която се преплитат интересите на много науки. Затова авторът съвсем логично се е насочил и включил в своя инструментариум интердисциплинарния подход. Само по този начин може да се получи една сравнително вярна и цялостна представа за скално изсечените и мегалитни паметници. В уводната част е подчертана тази необходимост и са посочени основните източници от различни научни области, занимаващи се с изследването на разглеждания научен проблем.

Дисертационният труд е структуриран възможно най-правилно. Още Първата глава на работата въвежда в един широк културен контекст, като същевременно задава основните символи и части от сакралното пространство (пещера, планина, скала, вода), определени от автора като „универсалии”. Точно те са обект на семантичен, структурен и функционален анализ по-нататък.

Във Втора и Трета глава, в процеса на тълкуване на конкретни паметници от Рило-Родопския масив, докторантът съумява да следва зададения модел в първата част, като затвърждава хипотезите си с прибавяне на множество културни паралели. Забележително е, че светилищата от посочения регион са разгледани в един сравнително-съпоставителен план, който включва скално-изсечените и мегалитни паметници не само на Балканите и Мала Азия, а и изобщо в Средиземноморието, Централна и Западна Европа.

В труда си докторантът се позовава и коректно цитира изследователи, работили по тази проблематика. Привлечените източници са използвани умело, с подчертано оценъчно отношение. Така той продължава усилията на учените преди него, черпи от техния опит и резултати, а това е важно условие за качеството на собствената му работа. Обемът и съдържанието на посочената библиография говори за едно задълбочено изследване, а разнообразието на използваната литература на различни езици, показва стремеж към търсене на нови гледни точки. С това не се изчерпват достойнствата на разглеждания труд. Текстът се гради и на личните наблюдения на автора върху голяма част от проучваните паметници. В това се състои един от най-важните приноси на дисертацията, особено имайки предвид факта, че част от тези светилища и свързаните с тях етнографски материали се въвеждат за пръв път в научно обращение.

Поставяйки своите наблюдения на терен в един широк културен

контекст, авторът успява да създаде логическа връзка между поставената в първата глава теоретична част, и конкретиката в последващите две глави. Това дава възможност да бъдат изградени достоверни хипотези относно семантиката и функционирането на скалните светилища от разглеждания регион, както и ролята им в бита и културата на населението, обитавало тези земи в древността. Именно в това се състои другият важен авторов принос.

Докторантът подхожда компетентно към всеки детайл от работата, с овладян инструментариум, точен език и научна добросъвестност. Крайностите и увлеченията се избягват. Разбира се, могат да бъдат направени някои бележки, не толкова като критика, а по-скоро като препоръка към едно бъдещо проучване, което да бъде посветено изцяло на реликтите в народната култура и в основата, на което да стоят повече етнографски наблюдения. Въпреки това, мога да кажа, че дисертационният труд има визията на изследване с интердисциплинарен характер. То е особено ценно с това, че обединява достижения от различни научни области, работещи с материята на мегалитните и скално изсечени светилища.

В заключение, смятам, че значимият научен проблем, теоретичната обосновка и приносите на дисертацията са напълно достатъчни, за да предложа на членовете на научното жури да присъди на г-н Антон Иванов Генов образователната и научна степен „доктор“.

05.01.2017 г.

гр. Пловдив

Доц. д-р Ангел Янков